

NAFTASAADUSTE LAOOPERAATOR III

EESSÕNA

Naftasaaduste laoooperaator III kutsestandard on asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõuete kogum töötajale esitatavatest oskustest, teadmistest ja vajalikest isikuomadustest.

Kutsestandardi kavandi koostas Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu juurde moodustatud vedelkütuste töörühm koosseisus:

Kaljo Aamer	Eesti Õliühing
Ants Kirikal	Pakterminal AS
Heli Väinoja	SGS Eesti AS
Sirje Arus	Tehnilise Järevalve Inspeksioon
Raivo Hein	Tallinna Linnavalitsus HKA
Jüri Võrk	Eesti Kütusefirmade Ühing

Ajavahemikus 02. - 20. november 2000.a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, kuhu kaasati 17 ettevõtte esindajad.

Naftasaaduste laoooperaator III kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

See kutsestandard on koostatud esmakordselt.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud Soome kutsequalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset) ja CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskusalõuete võrdleva analüüsiga.

Naftasaaduste laoooperaator III kutsestandard on kinnitatud 30.11.2000.a. Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu otsusega nr. 4.

Kutsestandard on registrisse kantud ...

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 TERMINID

2.1 Kutsekvalifikatsioonisüsteemi terminid

Kutsestandard – kokkulepitud nõuete kogum kutse või eriala konkreetsel tasemel vajalikest oskustest, teadmistest ja isikuomadustest.

Kutsekvalifikatsioonitasemed

Algtase – kutsealaste teadmiste ja oskuste nõue puudub; tööülesanded rutiinsed, ettekirjutatud; tööülesanne juhib töötajat; vastutus kaudne.

I tase – kutsealased teadmised ja oskused on omandatud kas läbi koolituse või pidevalt töötades; töö kellegi juhendamisel; toimetulek piiritletud tööülesannetega; vastutus oma tööülesannete ulatuses.

II tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisandub vilumus; toimetulek erisuguste tööülesannetega; koostöövõime meeskonnas; vastutus tööülesannete täitmise eest.

III tase – kutsealane meisterlikkus; kutsealaste teadmiste ja oskuste edasiõpetamine; toimetulek keerukate ja vahelduvate tööülesannetega; valmisolek vastutuseks ressursside jagamise ja teiste töö eest.

IV tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisanduvad juhtimisalased teadmised, oskused ja hoiakud; toimetulek paljude keerukate ja vahelduvate tööülesannetega muutuvates olukordades; vastutus ressursside jagamise ja teiste töö eest.

V tase – majandustegevuse valdkonna teoreetiliste aluste tundmine; toimetulek mitmekesiste menetlusviiside valdamist eeldavate tööülesannetega muutuvates ja ootamatutes olukordades; suur iseseisvus, vastutus analüüsimise, diagnoosimise ning otsuste tegemise ja nende elluviimise eest.

Kutseoskused

Üldoskused ja -teadmised – majandustegevuse valdkonnast lähtuvad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsespetsiifilised nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioscused ja -teadmised – kutsespetsiifilised nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

2.2 Kutsealased terminid

Naftasaaduste ladu – hoidla (terminaal, ettevõtte kütuseladu, tolliladu), kus ladustatakse naftat ja naftasaadusi.

3 STATISTILISED TÄHISED

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub naftasaaduste ladustamine laadimise ja ladustamise valdkonda, kood 63.1.
Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub naftasaaduste laoooperaator 8. pearühma “Seadme- ja masinaoperaatorid”, kood 8155.

Kutsestandardi tähis fikseeritakse pärast kutsestandardite registri pidamise põhimääruse jõustumist.

4 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONITASE

Eesti keeles:	Naftasaaduste laoooperaator III
Inglise keeles:	Oil terminal operator III
Vene keeles:	Оператор терминала нефти и нефтепродуктов III

5 KUTSEKIRJELDUS

Naftasaaduste laoooperaator töötab nafta- ja ohtlike vedelate naftasaaduste ladudes (vt peatükk 2 punkt 2.2) vahetusüleva või vanemoperaatorina, teostades ja koordineerides vahelduvaid laoooperatsioone.

Naftasaaduste laoooperaatori töö sisuks on laadimisoperatsioonidel kasutatavate tehnoloogiliste seadmete ettevalmistamine ja käitamine. Naftasaaduste laoooperaator valmistab laadimis- ja hoiustamistöödeks ette torujuhtmeid, mahuteid ja transpordivahendeid ning teostab pumpamisoperatsioone. Naftasaaduste laoooperaatori tööülesannete hulka kuulub tehnoloogiliste seadmete töö ja kontrollmõõteriistade jälgimine, kaubakoguste määramine ning aruandluse koostamine protsessi kulgemise kohta. Naftasaaduste laoooperaator juhib, suunab ja kontrollib kogu allüksuse tööd ning koordineerib operaatorite, remonditöölise, kliendiesindajate ja alltöövõtjate vahelist tegevust.

Naftasaaduste laoooperaator arvestab töökeskkonna ohuteguritega, jälgib tööohutusnõuete täitmist ja lahendab ohtlikke olukordi.

Tööde koordineerimine eeldab suhtlemis- ja koostöövalmidust, iseseisvust, planeerimisoskust, vastutus-, kehtestamis- ja otsustamisvõimet.

Töö tehnoloogilise seadmestikuga nõuab loogilist mõtlemist, head tehnilist taipu ning aja- ja ruumitaju. Laooperaatori töö võib olla seotud materiaalse vastutusega.

Naftasaaduste laos töötamine nõuab laoooperaatorilt vaimset ja füüsilist vastupidavust, kõrgusetaluvust ja kohanemisvõimet.

Töoga seonduvad võimalikud riskifaktorid nagu tule- ja plahvatusoht, ohtlike vedelike kontaktid nahaga, vedelike aurude sissehingamine, vibratsioon ja müra.

Naftasaaduste laoooperaator III kutsekvalifikatsiooni tõendamisel on nõutav kutsekeskharidus või keskharidus ja 1-aastane erialase töö kogemus.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja -teadmised

6.1.1 Majandus – algtase (vt lisa A)

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

- 6.1.2 Õigusaktid – algtase
 - 1) kutsealaga seotud õigusaktid ja keskkonnakaitsealased nõuded
 - 2) tööõigus
- 6.1.3 Töökeskkonna ohutus
 - 1) elektri-, plahvatus- ja tuleohutus
 - 2) tööohutus
 - 3) töötervishoid
 - 4) tööhügieen
 - 5) keskkonnakaitse
 - 6) jäätmekäitlus
 - 7) esmaabi
- 6.1.4 Suhtlemine - kesktase
 - 1) erinevate suhtlustehnikate valdamine – verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine, sealhulgas aktiivne kuulamine, kehakeel, kehtestav käitumine jms
 - 2) kiire orienteerumine situatsioonis, rollitaju
 - 3) meeskonnatööoskus
- 6.1.5 Kutse-eetika
- 6.1.6 Arvuti kasutamine – moodulid AO2, AO3, AO4 (vt lisa B)
- 6.1.7 Keeleoskus (vt lisa C)
 - 1) eesti keel - kesktase
 - 2) inglise keel - algtase
 - 3) vene keel - algtase

6.2 Põhioskused ja -teadmised

- 6.2.1 Juhtimine – algtase (vt lisa A)
 - 1) organisatsioonisisene suhtekorraldus
 - 2) inimeste juhtimine, motiveerimine, arendamine
- 6.2.2 Toornafta ümbertöötlemise põhiprotsessid ja -tooted – algtase
- 6.2.3 Ladustatavate vedelike füüsikalised-keemilised omadused – algtase
- 6.2.4 Hüdraulika alused – algtase
- 6.2.5 Kemikaali ohtlikkuse määramine ohutuskardil või pakendil oleva märgistuse alusel
- 6.2.6 Nafta- ja ohtlike vedelate naftasaaduste kasutamise ja hoiustamise nõuded
- 6.2.7 Naftasaaduste lao tehnoloogilise seadmestiku ehitus ja tööpõhimõtted - kesktase
 - 1) pumbajaamad
 - 2) torujuhtmete süsteemid ja tehnoloogilised skeemid
 - 3) torujuhtmetel asuvad seadmed
 - 4) mahutid
 - 5) estakaadid
- 6.2.8 Naftasaaduste lao tehnoloogilise seadmestiku käitamine ja korrasoleku jälgimine – algtase
- 6.2.9 Laadimisoperatsioonid eri tüüpi transpordivahenditele
- 6.2.10 Torujuhtmete ja mahutite puhastamine
- 6.2.11 Tehnoloogiliste abisüsteemide üldehitus ja tööpõhimõtted
 - 1) katlamaja, soojusvahetid, auru- ja kondensaatorustikud
 - 2) soojendussüsteemid vedelike soojendamiseks mahutites
 - 3) kompressorjaam ja suruõhu jaotustorustik
 - 4) vedela lämmastiku jaam ja lämmastiku jaotustorustik
 - 5) külma, kuuma ja mageda vee torustikud
- 6.2.12 Kaubakoguste määramise meetodid ja kaubaproovide võtmine

- 6.2.13 Saastunud vete kogumissüsteemid ja nende kasutamine
- 6.2.14 Naftasaaduste lao tööde ohutegurid ja nende vältimine
- 6.2.15 Avariide ennetamine ja avariilukordades tegutsemine
- 6.2.16 Nafta- ja ohtlike vedelate naftasaaduste reostuse likvideerimine
- 6.2.17 Kutsealal kasutatavate tösteseadmete kasutamine
- 6.2.18 Tulekustutussüsteemid ja -vahendid ning nende kasutamine
- 6.2.19 Kaitse- ja eririietus, isiku kaitsevahendid ja nende kasutamine
- 6.2.20 Elektri jaotuse süsteem ja elektriseadmete kasutamine
- 6.2.21 Tegutsemine tööõnnetuse korral. Esmaabi andmine

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

8 KINNITAJA

Naftasaaduste laoooperaator III kutsestandardi on kinnitanud Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu koosseisus:

Andi Paavo	AS Eesti Energia
Aleksander Moltsar	Eesti Elektroenergeetika Selts
Raivo Teemets	Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit
Anu Kesipaik	Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing
Kaljo Aamer	Eesti Õliühing
Andres Saar	Eesti Gaasiliit
Enn Lenk	Eesti Vee-ettevõtete Liit
Heino Mölder	Eesti Veeühing
Alo Adamson	Tallinna Mäekond
Valev Kuusemäe	Eesti Keemiatööstuse Liit
Enno Rebane	Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit
Heino Reedik	Eesti Turbaliit
Erik Väli	AS Eesti Põlevkivi
Urmas Leitmäe	Tehnilise Järelevalve Inspektsioon
Tõnu Pääsuke	Eesti Energeetikatöötajate Ametiühing
Malle Kindel	Sotsiaalministeerium
Marju Sepp	Haridusministeerium
Tiia Tali	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

KONKREETSETE TEADMISTE JA OSKUSTE TASEMETE KIRJELDUSED

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste praktiliste oskuste kasutamine.

Kesktase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlus, seoste loomine; suure hulga hästi omandatud praktiliste oskuste kasutamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; sügava spetsialiseerumisega oskuste kasutamine tegevusvaldkonna ulatuses.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS ELEMENTAARSEL TASEMEL

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL – European Computer Driving Licence) on Euroopas välja töötatud infoühiskonna tundmise ja arvutikasutuse kvalifikatsioonistandard, mis katab laiatarbe rakendustarkvara praktiliste baasoskuste taseme. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.) 7 moodulit:

- AO1 – Infotehnoloogia ja ühiskond
- AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldussüsteemid
- AO3 – Tekstitöötlus
- AO4 – Tabelitöötlus
- AO5 – Andmebaasid
- AO6 – Arvutigraafika
- AO7 – Interneti kasutamine

AO1 INFOTEHNOLOOGIA JA ÜHISKOND

1. Infotehnoloogia kasutamine
2. Eesti ja infotehnoloogia

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUSSÜSTEEMID

1. Põhimõisted ja terminid
2. Arvuti kasutamine
3. Failid ja kaustad

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Tekstitoimetid, nende formaadid ning üldised tekstiformaadid (*.txt, *.rtf)
2. Töö olemasoleva dokumendiga
3. Uue dokumendi loomine
4. Teksti ümberpaigutamine ja korrigeerimine dokumendis
5. Teksti välimuse muutmine
6. Lehekülje kujundus
7. Töö tabelitega
8. Seosed teiste dokumentide ja programmidega
9. Teksti keele määramine ja õigekeele kontroll
10. Dokumendi trükkimine

AO4 TABELTÖÖTLUS

1. Töö olemasoleva tabeliga
2. Uue tabeli loomine
3. Tabeli kujundamine
4. Andmete sorteerimine (ühe ja mitme tunnuse järgi)
5. Arvutused tabelis
6. Diagrammi loomine
7. Diagrammi parameetrite muutmine
8. Dokumendi päise ja jaluse loomine
9. Tabeli trükkimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Olemasoleva andmebaasi kasutamine
2. Uue andmebaasi loomine
3. Päringu koostamine
4. Aruannete koostamine (programmitarga e. nõustaja (Wizard) abil)
5. Andmetabel tekstitoimetis ja tema kasutamise võimalused
6. Andmete (tabeli, päringu tulemuse, aruande) eksportimine tekstifailiks (.txt, .rtf, .doc jm)

AO6 ARVUTIGRAAFIKA

1. Esitluse loomine
2. Kujundamine ja joonistamine

AO7 INTERNETI KASUTAMINE

1. Elektronkiri
2. WWW
3. Uudisgrupid
4. Listid
5. FTP

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtunud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Keskase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.